

Τὸ φυτὸν δόλιχος ὁ λοβὸς (dolichos lubia) τῆς τάξεως ὧν ψυχανθῶν (papilionaceae) καὶ ὁ καρπὸς του. Συνών. ἀμπελοφάσσουλο, βελονάκι, Γύφτικο φασόλι, σουβί, φασολάκι, χαρώνει, χαρωφάσσουλο, χω-
ρατοφάσσουλο. [**]

ἀραποφραγκοσυκεᾶ ἡ, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ φραγκοσυκεᾶ.

Τὸ φυτὸν ἀραποσυκεᾶ, ὁ ἰδ. [**]

ἀραπόχειλο τό, Ἀθῆν. κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ χεῖλη.

Χεῖλος χονδρὸν ὡς τὸ τοῦ Ἀραβος: Φρ. Κρέμας τ' ἀ-
ραπόχειλά του (θύμωσε, κρέμασε τὰ μοῦτρα του).

ἀραποχώρι τό, Κάσ.

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ χωριό.

Χωρίον Ἀραβικόν: Ἀσμ.

Κάτω 'ς τὸ Πορτοσαίτο καὶ εἰς τ' ἀραποχώρι,

ἐκεῖ οὐ περιμένονσι μιλῶτες καὶ δραγῶροι.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Ἀττικ. Πελοπν. (Μεσσ.)

***ἀραπως** μόρ. ἐρωτηματ. ἀραπους Μακεδ.

Ἐκ τῶν μορ. ἀρα καὶ πώς.

Μήπως: Ἀραπους κὶ δὲν ἐρῇ;

-άρας κατάλ. παραγωγικὴ σύνθη.

Ἀπεσπάρθη ἐκ μεγεθυντικῶν εἰς -άρας σχηματιζομέ-
νων ἐξ ὀνομάτων εἰς -άρι, οἷον ποδάρι-ποδάρας κττ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται μεγεθυντικὰ ἐκ κυρίων ὀνο-
μάτων, οἷον: Γεώργις-Γεωργάρας, Γεωργαντᾶς
ἢ Γεωργαντῆς-Γεωργαντάρας, Κωσταντῆς-Κω-
σταντάρας, Νικόλας-Νικολάρας κττ.

-αρᾶς κατάλ. παραγωγικὴ σύνθη.

Ἀπεσπάρθη ἐκ μεγεθυντικῶν εἰς -αρᾶς σχηματιζο-
μένων ἐξ ὀνομάτων εἰς -άρι, οἷον παλληκᾶρι-παλλη-
καρᾶς, ποδάρι-ποδαρᾶς κττ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται μεγεθυντικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν
δηλοῦντα 1) Πλησμονὴν τοῦ πρωτοτύπου, οἷον: κλάψα
-κλαψαρᾶς, κλέφτης-κλεφταρᾶς, χορευτῆς
-χορευταρᾶς, ψεύτης-ψευταρᾶς κττ. 2) Τὸν
ἀσχολούμενον περὶ τι, οἷον: ἄλογο-ἀλογαρᾶς Κεφαλλ.

ἀρασκός ὁ, Ἄνδρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Μῦς ἀρουραῖος.

ἀρατα τά, Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) ἀρατα-πύλατα Ἡπ.
ἀρατα-πύρατα Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς προστ. ἀρατε κατ' ἀναλογ. τοῦ πέρατα
συχνάκις ἀκουομένου ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γλώσσῃ. Πβ.
Ψαλμ. 18,5 «εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης», 47,11 «ἐπὶ τὰ
πέρατα τῆς γῆς». Κατὰ τὸ ἀρατα ἐσχηματίσθη καὶ τὸ
πύλατα καὶ περαιτέρω πύρατα ἐκ τοῦ πύλατε, δι' ὃ
ἰδ. ἀρατε.

Τὸ ἀπώτατα κείμενον μέρος, τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς γῆς
ἐνθ' ἄν.: Φρ. Ἐφ'χι κὶ πῆρε τ' ἀρατα (ἐτράπη εἰς φυγὴν,
ἐξηφανίσθη) Ζαγόρ. Πῆρι τ' ἀρατα-πύρατα Αἰτωλ. Ἡπ.
Συνών. ἀρατιά.

ἀρατάνιν τό, Πόντ. (Ὁφ. Σαράχ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ μέρος τοῦ ἀρότρου εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι προσηρμο-
σμένον τὸ ὕνιον.

ἀρατε προστ. Ἡπ. Πελοπν. ἀρατε-πύλατε Πελοπν.
(Λακων.) ἀρατα-πύλατα Ἡπ. Ρόδ. ἀρατα-πύρατα Ἡπ.
ἀρατι-πύρατι Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἀρχ. προστ. τοῦ ρ. αἶρω ἐκ τῆς συχνάκις ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ ἀκουομένης ρήσεως τῶν Ψαλμ. 23,7 «ἀρατε πύλας
οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσε-
λεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης». Πβ. ἀρατος. Τὸ πύ-
λατε εἶναι μετασχηματισμὸς τοῦ πύλας κατὰ τὸ ἀρατε,
τὸ δὲ ἀρατα-πύλατα κατὰ τὸ οὐσ. ἀρατα.

Ἡ λ. ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἐπομένας παροιμ. φρ. Ἀρατε
πύλας! (εἰς περιστάσιν καθ' ἣν ἀπαιτεῖται τόλμη) Ἡπ.
Πελοπν. Ἀρατε-πύλατε! (λέγεται ἐπὶ τὸ ἀστειότερον ὑπὸ
τῶν κρουόντων τὴν θύραν διὰ νὰ ἀνοίξουν οἱ ἐντὸς ἢ ὅταν
σηκώνουν τὸ τραπέζι) Λακων. Ἀρατα πύρατα! (ἐπὶ μεγάλης
ταραχῆς καὶ συγχύσεως οἷαν ὑπέστησαν οἱ δαίμονες ἀκού-
σαντες τὸ «ἀρατε πύλας». Πβ. ἀρατος) Ἡπ. Ἀρατα
-πύλατα! (ἐπὶ μεγάλης ὀργῆς οἷαν ὑποτίθεται ὅτι εἶχεν
ὁ διατάξας τοὺς δαίμονας διὰ τοῦ «ἀρατε πύλας») Ἡπ.
Ἐκαμέν τα ἀρατα-πύλατα (ἄνω κάτω) Ρόδ. Αὐτεῖν γίν'καν
ἀρατι-πύρατι (διεσκορπίσθησαν ὡς οἱ δαίμονες ἀκούσαντες
τὸ «ἀρατε πύλας») Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

ἀρατιά ἡ, Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρατα καὶ τῆς καταλ. -ιά.

Τὸ ἀπώτατον μέρος τῆς γῆς, τὸ ἔσχατον ὄριον αὐτῆς:
Φρ. Ἐφ'χι κὶ πῆρι 'ς τ' ἀρατιά (ἐγένεν ἄφαντος). Νὰ φύῃς κὶ
νὰ πᾶς 'ς τ' ἀρατιά! (νὰ γκρεμισθῇς!) Συνών. ἀρατα.

ἀρατιάζω Πελοπν. (Ἀνδρουῖς. Μεσσ. κ.ά.) ἀρατιά-
ζομαι Πελοπν. (Αἰγ. Καλάβρυτ. Κλουτσινοχ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀρατίζω. Ὁ μεταπλασμὸς κατ' ἀναλογ.
τῶν εἰς -ιάζω ρ. καθὼς καὶ ἀγγιάζω, ἀξιάζω ἐκ τοῦ
ἀγγίζω, ἀξίζω κττ.

Κρύπτω, ἐξαφανίζω ἐνθ' ἄν.: Ποῦ τὴν ἀράτιασε τὴ γίδα;
Ἀνδρουῖς. Πῆρες τὸ χτένι καὶ τὸ ἀράτιασε Πελοπν. Κούνησα
τὸ μαστιοῦνι μου γιὰ φοβέρα κὶ ἀρατιάστηκε τὸ σκυλλί (ἐγένεν
ἄφαντον, ἐξηφανίσθη) Αἰγ. Ἀμα ἔφαγε τὸ παιδί μου 'ς τὴ
στιγμὴ ἀρατιάστηκε αὐτόθι. Πβ. ἀρατίζω.

ἀρατίζω Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων. Λάστ. Μεσσ.
Σουδεν. κ.ά.) — Λεξ. Δημητρ. ἀρατίζου Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.)
Μέσ. ἀρατίζομαι Α.Ρουμेल. (Στενήμαχ. Φιλιπούπ.) Ζάκ.
Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. κ.ά.) Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.
Καλάβρυτ. Κορινθ. Μάν. Μεσσ. Τρίκκ.) κ.ά. — ΑΚαρκα-
βίτσ. Ἀρχαιολόγ. 78 ἀρατίζομαι Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. Στε-
ρελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. ἀατίζομαι Σαμοθρ. ῥατίζομαι Θράκ.
(Σαρεκκλ.) ῥατίζομαι Μακεδ. ῥατίζομαι Θράκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀρατος.

Τρέπω εἰς ἄτακτον φυγὴν, φυγαδεύω, ἐξαφανίζω Ἡπ.
(Ζαγόρ. κ.ά.) Πελοπν. (Λάστ. Μεσσ. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)
κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.: Τ'ν ἀράτ'σι Αἰτωλ. Πᾶρ' του κὶ ἀράτ'-
σέ του ἀπιδῶ (πᾶρε το καὶ ἐξαφάνισέ το ἀπεδῶ, ἐνν. τὸ
ἀποστροφῆς ἄξιον πρᾶγμα) Ζαγόρ. || Ἀσμ.

Ἀράτισες τοὺς ἄντρες μας, | φοβερέ μ' Ἀλῆ πασᾶ,
καὶ τὰ παιδιά μας

Λεξ. Δημητρ. Μέσ. τρέπομαι εἰς ἄτακτον φυγὴν, γίνομαι
ἄφαντος, ἐξαφανίζομαι ἐνθ' ἄν.: Ῥατίσκε καὶ πάει Σαρεκκλ.
Ἡ νεράιδα χάθηκε κείθενε, ἀρατίστηκε κ' εὐρέθη διαμῆς
πεταχτὰ 'ς τὴν Ὀξοχώρα (ἐκ παραμυθ.) Ζάκ. Τὰ βρονκου-
λάκια ἀρατίζουντι κὶ δὲ ζ'γών'ν τὸν ἄνθρουπον (ἐκ παραδ.)
Θεσσ. Πῆρανε τόσο φόβο μαζί τον ποῦ ἀρατίζονταν μόλις
ἄκουαν τὴ φωνή του ΑΚαρκαβίτσ. ἐνθ' ἄν. || Φρ. (ἐν-
νοουμένης πάντοτε τῆς ἐννοίας τῆς ἀρᾶς) Ἀρατίστηκαν
πᾶς! Θράκ. Ἐφ'χι κὶ ἀρατίσκι! (ἄφαντος ἐγένε) Ζαγόρ.
Ἀρατίσκι κὶ πάει ἀπουδῶ! Αἰτωλ. Ν' ἀρατίζομαι'ν νὰ
πάω! αὐτόθι. Ἀρατίσου! (γκρεμίσου! γκρεμοτσακί-
σου! 'ς τὸ δέλεο!) πολλαχ. Ἀρατίσ' κ' ἔλα δῶ - σὺρι

